

	<p align="center">Український державний університет імені Михайла Драгоманова</p> <p align="center">Факультет української філології та літературної творчості імені Андрія Малишка</p> <hr/> <p align="center">РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ (СИЛАБУС)</p>																			
<p>Освітньо-наукова програма</p> <p><u>ФІЛОЛОГІЯ</u></p>	<p align="center"><u>ОРГАНІЗАЦІЯ, МЕТОДОЛОГІЯ ТА ПРЕЗЕНТАЦІЯ ФІЛОЛОГІЧНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ</u></p> <p align="center">Рік навчання <u>2-й</u>, семестр <u>III-й</u> Форма навчання: <i>очна (денна/вечірня)</i></p>	<p>Галузь знань 03 Гуманітарні науки Спеціальність 035 Філологія Освітній рівень третій (освітньо-науковий))</p>																		
	<p>Кафедра української мови Викладач: к. філол. н., доц. Гальона Наталія Павлівна (професор кафедри) Лінк на профіль викладача у Google Scholar: https://scholar.google.com/citations?user=Toonilyto&user=FVhSoKkAAAAJ E-mail: n.p.halona@udu.edu.ua</p>																			
<p>I. Основна мета / цілі навчання</p>	<p>Формування у здобувачів вищої освіти знань із загальної та спеціальної (філологічної) методології для проведення ефективного наукового пошуку, удосконалення навичок і вмій з організації дослідницького процесу в галузі філології, ознайомлення з основними вимогами до оформлення дисертації, апробації та презентації результатів філологічного дослідження.</p>																			
<p>II. Місце навчальної дисципліни в освітній програмі</p>	<p>Навчальна дисципліна обов'язкова Цикл дисциплін спеціальної підготовки Шифр у переліку обов'язкових компонентів СП01</p>																			
<p>III. Обсяг навчальної дисципліни</p>	<table border="1"> <tr> <td><i>Кількість кредитів</i></td> <td colspan="2">3 кредити</td> </tr> <tr> <td><i>Загальна кількість годин</i></td> <td colspan="2">90 год.</td> </tr> <tr> <td><i>Форма навчання</i></td> <td>очна</td> <td>заочна</td> </tr> <tr> <td><i>Лекційні заняття</i></td> <td>20 год.</td> <td>6 год.</td> </tr> <tr> <td><i>Семінарські заняття</i></td> <td>24 год.</td> <td>6 год.</td> </tr> <tr> <td><i>Самостійна робота</i></td> <td>46 год.</td> <td>78 год.</td> </tr> </table>		<i>Кількість кредитів</i>	3 кредити		<i>Загальна кількість годин</i>	90 год.		<i>Форма навчання</i>	очна	заочна	<i>Лекційні заняття</i>	20 год.	6 год.	<i>Семінарські заняття</i>	24 год.	6 год.	<i>Самостійна робота</i>	46 год.	78 год.
<i>Кількість кредитів</i>	3 кредити																			
<i>Загальна кількість годин</i>	90 год.																			
<i>Форма навчання</i>	очна	заочна																		
<i>Лекційні заняття</i>	20 год.	6 год.																		
<i>Семінарські заняття</i>	24 год.	6 год.																		
<i>Самостійна робота</i>	46 год.	78 год.																		
<p>IV. Короткий зміст навчальної дисципліни</p>	<p>Модуль 1. Методологія філологічних досліджень. Т Єутність науки, її функції. Наукознавство. Основні галузі науки. Історія науки: основні етапи. Традиції та новації в науці. Наукові парадигми. Наука як динамічна система знань. Специфіка наукового пізнання дійсності. Форми наукового знання. Наукова картина світу, ІІ види. Наука як сфера людської діяльності. Специфіка наукового мислення. Психологія наукової творчості. Роль особистості вченого Наука як соціокультурний феномен інститут. Наукова спільнота, її особливості. Науковий колектив, принципи його діяльності. Наукова школа, її ознаки. Наукові установи в Україні. Етичний кодекс</p>																			

науковця в Україні. Законодавчі та нормативні документи у сфері вищої освіти, наукової творчості й інтелектуальної власності.

Тема 2. Наукометрія: бази даних та наукометричні показники.

Наукометрія, її роль в обліку й аналізі наукової інформації. Міжнародні наукометричні бази даних та індекси цитування. Scopus і даних та інструменти для відстеження цитованості наукових публікацій. ORCID як унікальний міжнародний цифровий ідентифікатор науковця. Облікові записи науковців в ORCID і Google Scholar. Індекс Хірша в оцінюванні наукової продуктивності дослідника.

Тема 3. Методологія науки.

Поняття про методологію науки. Науково-методологічний апарат. Основні методологічні принципи наукового пізнання. Рівні методології (філософський, загальнонауковий, конкретнонауковий, дисциплінарний, міждисциплінарний). Метод наукового дослідження, вимоги до нього. Загальнонаукова методологія. Загальнонаукові (емпіричні, теоретичні) методи дослідження, їх класифікація. Конкретнонаукова (спеціальна) методологія. Спеціальні методи дослідження. Методики наукового дослідження.

Тема 4. Спеціальна (філологічна) методологія.

Філологічна (лінгвістична, літературознавча) методологія, її базові поняття. Лінгвістичні методи дослідження, проблема їх класифікації. Описовий, порівняльно-історичний, зіставний (контрастивний, типологічний) методи дослідження мов. Методи структурної лінгвістики (дистрибутивний аналіз, аналіз за безпосередніми складниками, трансформаційний аналіз, дефініційний аналіз, компонентний аналіз). Методи математичної лінгвістики (лінгвістичне моделювання, статистичні методи, контент-аналіз). Лінгвокультурологічний аналіз. Концептуальний аналіз. Дискурс-аналіз. Лінгвістичний експеримент. Літературознавчі методи дослідження: міфологічний, біографічний, порівняльно-історичний, психоаналітичний, герменевтичний, рецептивний, феноменологічний, структурно-семіотичний, постструктуралістичний, інтертекстуальний, деконструктивістський, гендерний.

Модуль 2. Організація та презентація філологічного дослідження.

Тема 1. Особливості наукового стилю.

Науковий стиль, його функції та підстили. Власне науковий стиль, його ознаки. Лексика наукового стилю. Термінологія. Терміносистема. Вимоги до термінів. Загальнонаукова та спеціальна (лінгвістична, літературознавча) термінологія. Типові порушення лексичної норми сучасної української літературної мови (тавтологія, плеоназм, багатослів'я тощо). Синтаксис наукового стилю. Характерні мовні звороти і засоби зв'язку. Типові синтаксичні помилки в науковому тексті.

Тема 2. Алгоритм проведення філологічного дослідження.

Специфіка філологічного (лінгвістичного / літературознавчого) дослідження. Етапи дослідницької діяльності: початковий, основний і завершальний. Вибір філологічного напряму дослідження та наукової проблеми. Формулювання теми й обґрунтування її актуальності. Визначення мети й завдань, об'єкта і предмета дослідження. Вибір та обґрунтування наукових методів і методики дослідження. Інформаційний пошук. Критичне використання інформаційних ресурсів. Аналітичний огляд наукових джерел. Цитування, вимоги до

	<p>нього. Загальні вимоги до аналізу й опису явищ мови / літератури. Побудова та розгортання наукової аргументації. Особливості процесу створення наукового тексту. Основні принципи і цінності академічної доброчесності, типові її порушення. Оформлення та остаточне редагування дисертаційної роботи.</p> <p>Тема 3. Основні вимоги до змісту й оформлення дисертації з філології.</p> <p>Структура дисертації. Анотація, правила її оформлення. Зміст вступу, вимоги до нього. Зміст основної частини дисертаційної роботи. Теоретико-методологічний розділ (розділи): аналітичний огляд наукової літератури за обраною темою, теоретичні та методологічні основи дослідження. Прикладний розділ (розділи). Висновки до розділів. Зміст загальних висновків, вимоги до них. Список використаних джерел. Вимоги до оформлення інформаційних ресурсів (ДСТУ 8302:2015, APA Style). Правила технічного оформлення дисертаційної роботи. Перевірка дисертації на плагіат.</p> <p>Тема 4. Апробація і презентація результатів філологічного дослідження.</p> <p>Апробація як вид наукової діяльності. Участь у наукових конференціях (міжнародних, всеукраїнських). Наукова доповідь (виступ), вимоги до неї. Зміст, структура й особливості презентації наукової доповіді на конференцію. Публікація результатів дослідження. Наукова стаття, загальні вимоги до її змісту і структури. Вимоги до статей у фахових наукових виданнях України (категорії А, Б). Вимоги до статей у наукових виданнях, зареєстрованих у</p> <p>м і ж н а р</p>
<p>V. Результати навчання</p>	<p>ПРН 2. Знати основні класичні та новітні філологічні концепції, фундаментальні праці конкретної філологічної спеціалізації, глибоко розуміти теоретичні й практичні проблеми в галузі дослідження.</p> <p>ПРН 3. Уміти проводити огляд, критичний аналіз, оцінку й узагальнення різних наукових поглядів у галузі дослідження, формулювати й обґрунтовувати власну наукову концепцію.</p> <p>ПРН 4. Обирати адекватну предмету філологічного дослідження методологію, запроваджувати сучасні методи наукових досліджень для розв'язання широкого кола проблем і завдань у галузі філології.</p> <p>ПРН 5. Дотримуватись норм наукової етики при здійсненні науково-інноваційної діяльності та проведенні власного дослідження.</p> <p>ПРН 6. Планувати, ініціювати й здійснювати розробку дослідницько-інноваційних проектів, організувати роботу дослідницьких колективів.</p> <p>ПРН 10. Презентувати результати власних оригінальних наукових досліджень державною та іноземною мовами в усній та писемній формі: продукувати і грамотно оформлювати різножанрові наукові тексти відповідно до сучасних вимог (стаття, есе, презентація, виступ на конференції, публічна науково-популярна чи наукова лекція тощо).</p> <p>ПРН 11. Організувати викладання філологічних дисциплін відповідно до завдань та принципів сучасної вищої освіти, вимог до</p>

	<p>його наукового, навчально-методичного та нормативного забезпечення, використовувати різноманітні форми організації навчальної діяльності студентів, діагностики, контролю та оцінки ефективності навчальної діяльності.</p>
<p>VI. Порядок і критерії оцінювання</p>	<p>Форми поточного і підсумкового контролю Поточний контроль: опитування (усні, письмові), доповіді, реферати, творчі роботи (презентації, командні проекти, написання есе), тренувальні онлайн-тести, тестові модульні контрольні роботи. Максимальна оцінка – 60 балів. Підсумковий контроль: іспит (3 семестр). Тестування в системі Moodle. Максимальна оцінка – 40 балів. Порядок оцінювання Поточна успішність з навчальної дисципліни оцінюється від 0 до 60 балів включно. Здобувач допускається до іспиту, якщо за результатами поточного контролю він набрав не менше 21 бала. Якщо здобувач за результатами поточного контролю набрав від 0 до 20 балів, він повинен пройти повторне вивчення навчальної дисципліни відповідно до порядку, визначеного в університеті. Іспит на денній і заочній формах здобуття вищої освіти відбувається згідно з графіком освітнього процесу за розкладом екзаменаційної сесії. Критерії оцінювання Під час усних відповідей: повнота розкриття питання; логіка викладення, культура мовлення; впевненість, емоційність, аргументованість; використання основної та додаткової літератури (підручників, навчальних посібників, періодичних видань тощо); аналітичні міркування, вміння робити порівняння, висновки. Під час виконання письмових завдань: повнота розкриття питання; цілісність, систематичність, логічна послідовність, вміння формулювати висновки; акуратність оформлення письмової роботи; підготовка матеріалу за допомогою комп'ютерної техніки (комп'ютерних технологій), різних технічних засобів (слайдів, приладів, схем тощо). Рівень відповідності критеріям Творчий рівень (90–100 балів). Здобувач виконав програму навчальної дисципліни повністю, вільно володіє навчальним матеріалом, успішно і креативно розв'язує завдання різних видів складності, аргументовано висловлює свої думки, займається самоосвітою, може брати активну участь в наукових проєктах і конкурсах. Високий рівень (80–89 балів). Здобувач виконав програму навчальної дисципліни в повному обсязі, володіє навчальним матеріалом у межах програми навчальної дисципліни, виконав завдання до кожної теми, проте у відповідях допускає деякі неточності. Достатній рівень (70–79 балів). Здобувач виконав програму в повному обсязі, але нерівномірно володіє навчальним матеріалом, здатний його аналізувати, проте не може сформулювати висновки досить ґрунтовно. Задовільний рівень (65–69 балів). Здобувач загалом виконав програму, але більшість тем засвоїв поверхово.</p>

	<p>Низький рівень (60–64 балів). Здобувач засвоїв теми з навчальної дисципліни, але дуже поверхово, володіє навчальним матеріалом на елементарному рівні та фрагментарно, не може самостійно викласти зміст більшості питань курсу.</p> <p>Незадовільний рівень: з можливістю повторного складання (35–59 балів). Здобувач частково виконав програму, не засвоїв більшості тем програми курсу, володіє елементарними знаннями з навчальної дисципліни, не вмів логічно, послідовно, грамотно висловлювати думку; з обов'язковим повторним вивченням (0–34 балів). Здобувач не виконав більшості завдань програми, не володіє навчальним матеріалом.</p>
<p>VII. Політика курсу</p>	<p>Ґрунтується на засадах академічної доброчесності та визначається системою вимог, які ставляться до здобувачів вищої освіти в УДУ імені Михайла Драгоманова.</p> <p>Дні й години для консультацій: консультації проводяться за графіком кафедри. Про потребу в консультації здобувач повідомляє напередодні.</p> <p>Обсяги, терміни і порядок відпрацювань: відпрацювати пропуски здобувач може в години консультацій; доскласти / перескласти завдання можна протягом двох тижнів після пари, на якій воно мало бути зараховане; за доскладання / перескладання робіт (якщо здобувач не наводить поважних причин порушення вимог) оцінка за роботу може бути знижена.</p> <p>Максимальна кількість балів за виконання робіт: - аудиторна робота (опитування, доповіді тощо) – 30 балів; - самостійна робота (реферати, презентації тощо) – 10 балів; - модульні контрольні роботи – 20 балів; - іспит – 40 балів.</p>
<p>VIII. Основні інформаційні ресурси</p>	<ol style="list-style-type: none"> Баган, М. П. (2023). <i>Методи та організація сучасних філологічних досліджень</i>. Київ: ВЦ КНЛУ, 65. Важинський, С. Е., & Щербак, Т. І. (2016). <i>Методика та організація наукових досліджень</i>. Суми: Вид-во СумДПУ, 260. Крушельницька О. В. (2003). <i>Методологія та організація наукових досліджень</i>. Київ: Кондор, 192. Національний стандарт України (2016). <i>Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання</i>. ДСТУ 8302:2015. Київ: ДП “УкрНДНЦ”, 16. Про затвердження Вимог до оформлення дисертації (зі змінами). (2017). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0155-17#Text Рідей, Н. М. (2019). <i>Путівник у прикладну наукометрію</i>. Херсон: Олді-Плюс, 343. Селігей, П. (2016). <i>Світло і тіні наукового стилю: монографія</i>. Київ: Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 627. Семенов, О. М. (2010). <i>Культура наукової української мови</i>. Київ: ВЦ “Академія”, 216. Семотюк, О. Л. (2011). <i>Сучасні технології лінгвістичних досліджень: навч. посіб.</i> Львів: Вид-во Львівської політехніки, 152. Сухорольська, С. М., & Федоренко, О. І. (2005). <i>Методи лінгвістичних досліджень: навч. посіб.</i> Львів: ВЦ ЛНУ ім. І. Франка, 348.

	11. Уліцька, Д. (ред.) (2006). <i>Література. Теорія. Методологія</i>: пер. з польськ. С. Яковенка. Київ: Вид. дім “Києво-Могилянська академія”, 543.12. Ференц, Н. (2021). <i>Сучасні методологічні засади літературознавства</i>: навч.-метод. посіб. Ужгород: Гражда, 140.13. APA Style. URL: https://apastyle.apa.org14. McMillan, K., & Weber's, J. (2014). <i>How to write for university: academic writing for success</i>. Harlow: Pearson.15. Murray, R. (2002). <i>How to write a thesis</i>. Buckingham: Open University Press.

Обговорено та затверджено на засіданні кафедри української мови, протокол № 1 від 28 серпня 2025 р.